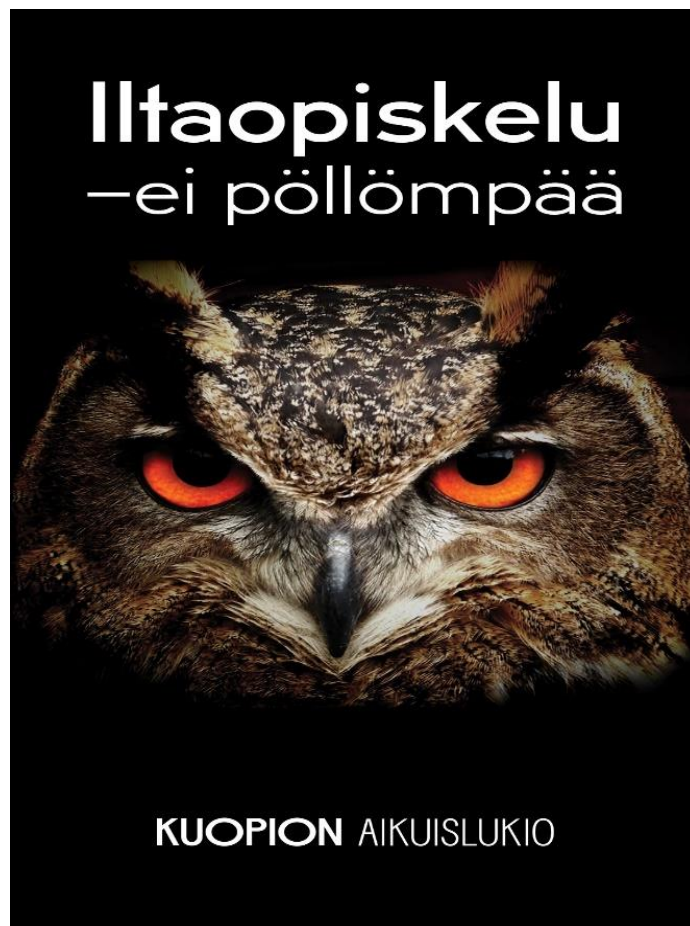

OPINTO-OPAS

KUOPION AIKUISLUKIO

LV 2025–2026

KUOPION AIKUISLUKIO

Osoite: Koljonniemenkatu 48-50, 70100 Kuopio
Sähköposti: kuopionaikuislukio@kuopio.fi
Kotisivu: <https://kuopionaikuislukio.onedu.fi/web/>
Kanslia: koulusihteeri Marja Iivarinen 044 718 1751
kanslia on avoinna koulupäivinä:
ma-to klo 10–17 (**periodien kahtena ensimmäisenä päivänä klo 10.30–18.00**)
koulun lomapäivinä: klo 8–14

Hallinto: rehtori Mika Strömberg 044 718 4540
apulaisrehtori Tiina Kaljunen 044 718 1239

Puhelinnumerot

Kanslia: 044 718 1751
Rehtori: 044 718 4540
Apulaisrehtori: 044 718 1239
Opinto-ohjaaja: 044 718 1706
Tuvan opinto-ohjaaja: 044 718 1703
Etälukion ohjaaja: 044 718 1239
Eriyisopettaja: 044 718 1396
Vahtimestari: 044 718 1705

SISÄLLYS

	Sivu
TERVETULOA AIKUISLUKIOON	3
AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA	4
KUOPION AIKUISLUKION WILMA	7
LANGATON VERKKO	8
YLEISTÄ	10
OPETUSJÄRJESTELYT	11
- termistö	
- opintojen ohjaus	
- periodijärjestys	
- tuntijaot	
- opintojen suoritusjärjestys	
SUORITUSSÄÄNNÖT	20
ARVIOINTI JA TODISTUKSET	21
YLIOPPILASKIRJOITUS	22
KAKSOISTUTKINNON OPISKELU	28
ETÄLUKIOTOIMINTA JA VERKKO-OPINNOT	28
ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN	29
OPETTAJAT	32
OPPIKIRJAT	33
LUKUVUODEN TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ	34

TERVETULOA OPISKELEMAAN KUOPION AIKUISLUKIOON

Olet tehnyt tärkeän päätöksen ryhtyessäsi opiskelemaan. Aikuislukion käyminen muiden toimintojen ohessa voi tuntua joskus raskaalta. Ajankäytön suunnittelu ja oikean opiskelutekniikan omaksuminen ovat avainasioita nopeatempoisen ilta- tai etäopiskelun onnistumiselle. Näiden taitojen oppiminen vie kuitenkin aikaa, joten älä lannistu tai anna periksi, jos kohtaat opinnoissasi vastoinkäymisiä.

Tähän opinto-oppaaseen on koottu opiskeluun liittyviä säännöstöjä ja käytänteitä. Jos kuitenkin jokin asia on Sinulle epäselvä, kysy heti neuvoa opettajaltasi, ryhmänohjaajalta, opinto-ohjaajalta tai rehtorilta. Jokainen neuvoo ja auttaa Sinua mielellään opiskeluun liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaaja pitää elokuun loppupuolella ja ennen jokaisen periodin alkua uusille opiskelijoille perehdyttämistilaisuudet ja on viikoittain tavattavissa vastaanottoaikoina, jolloin voit käydä neuvottelemassa hänen kanssaan opiskeluun liittyvissä asioissa.

Perinteisen iltaopetuksen lisäksi koulussamme on myös paljon muita toimintoja, kuten verkko-opetusta. Verkko-opinnoista on tarkemmin kohdassa G.

Ylioppilastutkinnossa on tapahtunut muutoksia viime vuosina. **Keväästä 2022 alkaen ylioppilastutkintoon on kuulunut vähintään viisi koetta.** Äidinkieli tai suomi toisena kielenä -koe on kaikille kokeilaille pakollinen. Neljä muuta koetta valitaan vähintään kolmesta eri ryhmästä, joihin kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliai-neen koe. Tutkinto on edelleen mahdollista hajauttaa maksimissaan kolmiin peräkkäisiin kirjoituksiin. Ylioppilastutkinnon voi suorittaa myös ammatillisen tutkinnon perusteella. Ensimmäisessä ja neljännessä periodissa opiskelun tv-taitojen opintojaksolla (TVTopo) on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisalustoihin sekä valmistautua sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Syksyllä 2021 otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma (LOPS2021), jossa **kurssit muuttuivat opintojaksoiksi.** Opintojaksojen pituudet ilmaistaan opintopisteinä. Entinen yhden kurssin suoritus vastaa kahden opintopisteen opintoja nykyisessä opetussuunnitelmassa. Aikaisempien opetussuunnitelmien mukaiset opinnot luetaan hyväksi. Mikäli nykyisen ja aiemman opetussuunnitelman saman numeroiset kurssit ja opintojaksot eivät vastaa toisiaan, vastaavuus löytyy koulun kotisivulta ja painetun opintotarjottimen takasivulla olevasta taulukosta. Tarvittaessa pyydä apua opinto-ohjaajalta, opettajilta tai koulusihteeriltä.

Aikuislukiossa on hyvä mahdollisuus opiskella eri kieliä, ja lyhyiden kielten tarjonta onkin laaja. Pitkän englannin lisäksi tarjolla on espanjaa, italiaa, ranskaa, saksaa ja ruotsia. Kaikkia näiden kielten opintojaksoja ei voida aina pienen osallistumismäärän vuoksi järjestää perinteisenä iltaopiskeluna, vaan osa niiden opinnoista toteutetaan verkko-opintoina.

Ammatillisia opintoja luetaan hyväksi lukiotutkintoon. Suoritetulla ammatillisella tutkinnolla voi korvata aikuislukion lukiotutkinnon valinnaiset opinnot. Ammatillisilla opinnoilla on mahdollista korvata myös joitakin lukion pakollisia opintojaksoja. Anomus tulee tehdä heti opintojen alkaessa rehtorin, apulaisrehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa.

Lukuvuonna 2022–23 koulussamme käynnistyi Kuopion kaupungin TUVVA-koulutus (Tutkin-
tokoulutukseen valmentava koulutus), joka korvasi aikaisemman kymppiluokan ja LUVA-kou-
lutuksen. TUVVA-koulutus on tarkoitettu oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, ja jotka
vielä hakevat omaa koulutusuraansa. TUVVAssa on mahdollista korottaa perusopetuksen arvo-
sanoja ja opiskella osia lukio- ja ammatillisesta koulutuksesta. Lukuvuonna 2023–24 TUVVA-
koulutuksemme laajeni Paja-ryhmällä ja S2-ryhmällä. Paja on suunnattu nuorille, joilta puuttuu
perusopetuksen päättötodistus ja S2-TUVVA oppijoille, joilla on puutteita suomen kielen perus-
kielitaidossa. Lukuvuonna 2025–26 TUVVA-koulutuksessamme on neljä linjaa: 10TUVVA, S2-
TUVVA, Silta-TUVVA ja Paja-TUVVA.

Opiskeluohjelmat laaditaan käyttäen lukuvuoden 2025–26 opintotarjotinta, josta löydät tarjolla
olevan opetuksen päivämäärineen ja kellonaikoineen. Tarjotin-nimitys johtuu siitä, että ky-
seessä on ennakkosuunnitelma, johon saattaa tulla muutoksia (poistoja tai lisäyksiä) opiskeli-
joiden valintojen mukaan.

Onnea ja menestystä opinnoillesi!

AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksot ovat monipuolisia ja vaativat monenlaista osaamista.
Pelkkä hyvä kirjoitustaito ei riitä, vaan yksi keskeisimpiä tavoitteita on, että oppii tuottamaan,
erittelemään ja tulkitsemaan erilaisia aineistoja. Jotta pystyy analysoimaan tekstejä napakasti,
pitää myös oppia käyttämään erilaisia käsitteitä. Äidinkielen opinnoissa harjoitellaankin näitä
taitoja samalla, kun paneudutaan ylioppilaskirjoitusten tehtävätyyppeihin.

Koska opintojaksot ovat tiiviitä, täytyy opiskelu aloittaa reippaasti. Ensimmäisellä oppitunnilla
sovitaan pakollisista ja arvioitavista tehtävistä ja aikataulusta sekä asetetaan omat oppimista
koskevat tavoitteet. Noudata opettajan antamaa aikataulua ja palauta annetut kotitehtävät, esi-
merkiksi kirjoitelmat, ajallaan.

Äidinkielessä opiskellaan suurimmaksi osaksi M365-oppimisympäristössä tai Moodlessa, joten
oppi- ja tehtäväkirjan lisäksi tarvitset tietokoneen. Ota tarvittavat välineet mukaan jo ensim-
mäiselle oppitunnille.

Jokaisella äidinkielen opintojaksolla luetaan vähintään yksi teos. Jotta ehtii kunnolla paneutua
teokseen, on syytä heti opiskelun alettua hankkia vaadittu kirja ja ryhtyä lukemaan sitä anne-
tusta näkökulmasta.

Pyydä teksteistäsi rohkeasti palautetta sekä opettajalta että muilta opiskelijoilta ja hyödynnä
saamasi palaute. Kuuntele, tee muistiinpanoja ja kysy rohkeasti. Ole aktiivinen myös vapaa-
ajallasi - lue erilaisia tekstejä. Monilukutaito harjaantuu vain opettelemalla lukemaan ja analy-
soimaan tekstejä internetistä, sanomalehdistä jne.

Äidinkielen opintojaksot kannattaa käydä järjestyksessä, sillä aiempia tietoja ja taitoja vaaditaan seuraavilla opintojaksoilla. Pakollisten opintojen lisäksi kannattaa suorittaa myös valinnaisia opintoja, varsinkin jos tähtää yo-kirjoituksiin.

Vieraat kielet ja ruotsi

Kielten opiskelu vaatii monipuolista panostusta eri osa-alueisiin, sulatusaikaa ja kertausta. Kielissä opintojaksoja on runsaasti. Jos mahdollista, käy ne järjestyksessä, ensin etenevät (pakolliset), sitten valinnaiset ja abikertaus, varsinkin, jos tähtää yo-kokeeseen.

Ensimmäinen oppitunti on tärkeä tien avaaja. Tule sinne kirjan tai digimateriaalin kanssa, kuuntele opettajan ohjeet ja kysy lisää. Opintojakson aikana on sanakokeita, kuunteluita, kotitehtäviä, suullisia ja kirjallisia harjoituksia ja näyttöjä, jotka tulee tehdä ennen koetta.

Oppimateriaalissa on yleensä nettisivut, joista voit kuunnella kappaleet ja monet tehtävät sekä harjoitella ääntämistä, puhumista ja kirjoittamista. Kielissä sanaston opettelu on monille kaikkein vaikeinta. Käy siis kappaleet läpi ja tee ainakin sanastoon liittyvät tehtävät. Kielioppi on tärkeä osa kielen oppimisessa. Uudet kielioppiasiat selitetään aina oppitunneilla.

Ole mukana suullisessa tuntiharjoittelussa, tee kotona valmiiksi enemmän aikaa vievät muunnos- ja käännöstehtävät. Kielet ympäröivät meitä, ota ne vastaan kaikissa muodoissa, TV:n, radion, internetin, lehtien, kirjojen ja musiikin kautta.

Suunnittele, silmäile, lue teksti ja kuvat, kertaa, kuuntele, puhu, kirjoita, kertaa, älä takerru, kysy. Aseta oppimisellesi tavoite ennen opintoja, tee työtä tavoitteen saavuttamiseksi ja katso lopuksi, osasitko ja oivalsitko. Kielissä mitään ei voi jättää taakse, uudet asiat perustuvat ennen opituille, siis: kertaa jatkuvasti aiemmin opittua!

Matematiikka

Matematiikassa onnistuminen edellyttää oikeaa asennetta. Työhön on ryhdyttävä heti. Ensin on rakennettava vankka perusta, jonka päälle myöhempi oppiminen rakentuu.

Oppitunneilla käsitellään opiskeltavan aiheen teoriaa, lasketaan esimerkkitehtäviä ja perehdytään matematiikassa tarvittavien tietokoneohjelmien käyttöön. Kotona tehtävä työ vahvistaa osaamista ja syventää ymmärrystä. Oppimisen kannalta kotona tapahtuva opiskelu ja harjoitustehtävien ratkominen ovat erittäin tärkeitä, pelkkä opetuksen seuraaminen ei johda omaan oppimiseen. Jollet osaa kotitehtäviä, muista kysyä opettajalta apua seuraavalla oppitunnilla. Ratkaisevan tärkeää on itsenäisen opiskelun kautta saavutettava hyvä laskutaito. Opiskele itseäsi, älä opettajaa tai sukulaisia varten. Kirjan ratkaistuista esimerkkitehtävistä saat erinomaista apua. Mitä enemmän harjoitusta, sitä parempi tulos.

Matematiikan opiskelijoille suositellaan tietokoneelle asennetun laskinohjelman käyttöä. Ilmaissella GeoGebra-ohjelmalla pääsee pitkälle sekä lyhyessä että pitkässä matematiikassa. Muista, että laskinohjelmankin käytön oppii vain harjoittelemalla. Oppitunneilla emme ehdi perehtyä kaikkiin ohjelmien salaisuuksiin, mutta neuvoa voi aina kysyä opettajalta.

Matematiikan ylioppilaskirjoituksissa on kokeen alussa osio, jossa on selvittävä ilman edistyneempiä laskinohjelmia. Vastaavalla tavalla toimitaan myös useissa matematiikan opintojakson kokeissa.

Reaaliaineet

Opiskelu lukiossa on vaativampaa kuin peruskoulussa. Reaaliaineiden opintojaksot ovat tiiviitä ja opinnoissa edetään nopeaa tahtia. Opiskelussa korostuvat omaehtoisuus, itsenäisyys ja vastuullisuus.

Tavoitteena on tiedon ymmärtäminen ja kokonaisuuksien hahmottaminen. Pohdi asioiden välisiä yhteyksiä, vältä ulkolukua. Opettele peruskäsitteet hyvin. Kokeile ja etsi itsellesi sopivia opiskelutekniikoita. Digitaidot ovat lukio-opinnoissa välttämättömät, myös reaaliaineissa. Muistathan pyytää tarvittaessa tukiopetusta.

Hanki oppimateriaali ajoissa ja tutustu siihen jo ennen opintojakson alkua. Saat näin kokonaiskuvan opiskeltavista asioista, ja sinun on helpompi omaksua asioita oppitunnilla. Oppitunneilla käsiteltävään aiheeseen kannattaa valmistautua etukäteen esimerkiksi lukemalla oppikirjaa. Käytä oppitunnit tehokkaasti: kuuntele, tee muistiinpanoja ja osallistu keskusteluihin. Tee annetut kotitehtävät tunnollisesti. Opintojen arviointi on monipuolista ja opintojaksoilla on useita arvioitavia osa-alueita. Laadi itsellesi opiskeluaikataulu, jossa varaat aikaa myös lepoon ja virkistytymiseen. Seuraa tiedotusvälineistä maailman tapahtumia. Muista mediakriittisyys.

KUOPION AIKUISLUKION WILMA

Wilma on Internet-liittymä koulumme hallinto-ohjelmaan. Sinne pääset koulun kotisivulla olevan linkin kautta tai osoitteesta <https://kuopio.inschool.fi/>. Wilman avulla voit **selata opetustarjontaa, ilmoittautua opintojaksoille, katsella arvosanojasi**, opettajatietoja, ym. koulumme toimintaan liittyviä asioita. Wilma-tunnus tehdään Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille.

Käyttäjätunnus: ensimmäinen etunimi.sukunimi (pienellä ilman skandeja: ä korvataan kirjaimella a ja vastaavasti ö kirjaimella o)

Aloitussalasana: Aikuis+6 henkilötunnuksen ensimmäistä numeroa.

Voit vaihtaa salasanasi **M365-palvelussa. Wilma-salasana tulee vaihtaa kerran vuodessa.** Samaa salasanaa ei voi käyttää kahta kertaa peräkkäin. Jos kirjautumisessa on ongelmia, ota yhteyttä aikuislukion koulusihteriin.

Kuopion kaupunki edellyttää, että opiskelijan Wilma-salasana toteuttaa seuraavat ehdot: 1) Salasana on vähintään 8 merkkiä. 2) Salasana on merkkejä vähintään kolmesta seuraavasta kategoriasta: a) isot kirjaimet A –Z (ei ääkkösiä!) b) pienet kirjaimet a –z (ei ääkkösiä!) c) numerot 0 –9 d) erikoismerkit !, ?, \$, % jne.

Wilma-tunnuksella pääset oppilasverkkoon omalla tai koulun tietokoneella sekä M365-palveluun koulumme kotisivulta tai osoitteesta login.microsoftonline.com .

Osoite <https://kuopio.inschool.fi/> Kuopion kaupungin Wilma

Kirjautuminen Kirjoita saamasi tunnukset kohtaan **Käyttäjätunnus** ja **Salasana**. Klikkaa **Kirjaudu sisään**. Ensimmäinen kirjautuminen tulee tehdä koulun verkossa.

MFA Monivaiheinen tunnistautuminen (MFA). Opiskelijat käyttävät monivaiheista tunnistautumista kirjautuessaan M365-ympäristöön (esim. sähköposti ja Teams) **koulun ulkopuolella** (esim. kotona). Kirjautuminen edellyttää puhelimeen asennettavan Microsoft Authenticator -sovelluksen käyttöä. Sovellus asennetaan puhelimeen omasta sovelluskaupasta (Google Play: [Microsoft Authenticator – Google Play sovellukset](#) tai App Store: [Microsoft Authenticator App Storella \(apple.com\)](#)) ja asennuksen jälkeen se kytketään omaan edu.kuopio.fi-käyttäjätiliin.

Monivaiheisen tunnistautumisen avulla käyttäjän henkilöllisyys vahvistetaan kahta tai useampaa eri tunnistautumistapaa hyödyntämällä. Kuopiossa on käytössä sekä tekstiviestiä että autentikaattoria (sovellus älykännykässä) hyödyntävä tunnistautumistapa.

Opintotarjotin Wilmassa voit tarkastella kurssitarjotinta. Valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta kurssitarjotinvalintoja**. Valitse haluttu jakso. Lopuksi **Takaisin etusivulle**.

Opintojaksoille ilmoittautuminen **Kurssitarjotin-lohkosta** pääset jaksoihin, joille ilmoittautuminen on

mahdollista. Tai valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta kurssitarjotinvalintoja**. Valitse ensin jakso, jolle ilmoittautuminen on käynnissä. Vie hiiri valitsemasi opintojakson päälle ja klikkaa. Opintojakso on valittu, mikäli sen väri muuttuu tummaksi. Valinta päivittyy samalla Wilman työjärjestykseen. **Huomaathan**, että Wilmassa opintojaksojen numerointi on tehty päivälukion opetussuunnitelman ja tuntijaon mukaisesti. Pakolliset ja valinnaiset opinnot vastaavat pääsääntöisesti päivä- ja aikuislukiossa toisiaan lukuun ottamatta **historiaa**. Niissäkin opintojaksojen sisällöt ja tavoitteet ovat samat, mutta numerointi poikkeaa seuraavasti:

Historia/aikuislukio	3	2
Historia/päivälukio	2	3

- Yo-kirjoituksiin ilmoittautuminen** Kohdasta **Lomakkeet** voit ilmoittautua ylioppilaskirjoituksiin. Tarkemmin asiasta tiedotetaan kirjoituksia edeltävissä infoissa.
- Lukujärjestys** Kohdasta **Työjärjestys** näet jakson lukujärjestyksen, luokat ja opettajat.
- Oppilaitostietoja** **Opinto-opas** (tietoa kursseista), **Opettajat** (lukujärjestys, huoneet) ja **Huoneet** (opetusluokkien lukujärjestykset).
- Opinnot** Kohdasta **Suoritukset** näet arvosanasi. Saat kaikki arvosanat näkyviin klikkaamalla **Näytä kaikista kursseista**. Sitten voit laajentaa näkymää + merkistä eri **oppiaineiden kursseihin**. Vastaavasti näkymää voit pienentää – merkistä.
- Uloskirjautuminen** Valitse oikeasta yläkulmasta **Kirjaudu ulos**.

Microsoft 365

M365 – järjestelmään kirjaudutaan osoitteessa login.microsoftonline.com Wilma-tunnuksen mukaisesti ilman ääkkösiä:
etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi Wilman salasana
 Järjestelmä tekee opiskelijoille sähköpostiosoitteen: etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi

Langaton verkko

Aikuislukion opiskelijat voivat koululla ollessaan käyttää langatonta opiskelijaverkkoa. Verkon nimi on panOPPILAS. Verkkoon liitytään Wilma-tunnuksilla. Verkkoon liittymisen yksityiskohdat riippuvat laitteesta ja käyttöjärjestelmästä. Löydät tarkemmat ohjeet aikuislukion verkkosivulta <https://kuopionaikuislukio.onedu.fi/web/tvt-ohjeet/>.

A. YLEISTÄ

Autot

Koulun pihassa on iltaisin klo 16 jälkeen rajoitetusti pysäköintipaikkoja. Keskustan alueella on kadunvarsipysäköintiin oikeuttavia paikkoja.

Tupakointi

Tupakkalain mukaan tupakointi koulun alueella on ehdottomasti kielletty. ”Savutonta tupakkatuotetta ja savutonta nikotiinituotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa” (Tupakkalaki 74 §). Huomaa myös, että ”alle 18-vuotias ei saa pitää hallussaan tupakkatuotetta tai tupakan vastiketta” (Tupakkalaki 118 §).

Laki kieltää tupakkatuotteiden ja niiden korvikkeiden käytön myös täysikäisiltä esi- ja peruskouluissa, toisen asteen oppilaitoksissa, päiväkodeissa sekä leikkikentillä.

Kanslia

Aikuislukion kanslia sijaitsee toisessa kerroksessa. Kanslia on avoinna koulupäivinä maanantaista torstaihin klo 10–17, perjantaisin kanslia on suljettu. Periodien kahtena ensimmäisenä päivänä kanslia on avoinna klo 10.30–18.0). Koulun loma-aikoina ja kesällä kanslia on avoinna maanantaista torstaihin klo 8–14, perjantaisin kanslia on suljettu.

Terveydenhoito

Terveydenhoitajan palvelut on tarkoitettu **tutkintoa suorittaville oppivelvollisille**. Terveydenhoitajana toimii Susanna Hyvönen, puh. 044 718 6562, susanna.hyvonen@pshyvinvointialue.fi. Susanna Hyvösen vastaanotto on Taidelukio Lumitilla.

TUVA-koulutuksen terveydenhoitaja on Janniina Miettinen, puh. 044 718 6559, janniina.miettinen@pshyvinvointialue.fi. Terveydenhoitajan vastaanotto on pääterveysasemalla. Käyntiosoite on Tulliportinkatu 15, I-rappu, 4. kerros, sisäänkäynti Maaherrankadun puolelta (hissit H- ja J-rappu). **Muut opiskelijat käyttävät julkisen terveydenhuollon palveluita.**

Oppimateriaalit

Oppikirjat ovat digitaalisia, ja tehtävät ja kokeet tehdään myös pitkälti digitaalisesti. Tiedot käytettävistä oppikirjoista löytyvät koulun kotisivulta. Oppikirja tai muu oppimateriaali tulee olla opiskelijalla jo ensimmäisellä oppitunnilla ja se on oltava mukana koko opintojakson ajan. Opiskelussa voi halutessaan käyttää myös paperista oppikirjaa. **Oppimateriaalit ovat maksuttomia oppivelvollisille** 2005 ja sen jälkeen syntyneille, muut opiskelijat hankkivat materiaalit itse.

Oma tietokone

Opiskelija hankkii kannettavan tietokoneen (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet) lukion opintojaksoille. Oma tietokonetta käytetään myös digitaalisissa ylioppilaskirjoituksissa. Oppivelvolliset saavat lukiolaiskannettavan ja kuulokkeet kouluun tullessaan.

TVT-tuki

TVT-tuesta vastaa Esa Pulkka. Häneen voi olla yhteydessä sähköpostilla tai Wilma-viestillä. Ensimmäisessä ja neljännessä periodissa opiskelun tv-taitojen kurssilla (TVTopo) on mahdollista tutustua koulun sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisalustoihin sekä valmistautua sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Oppivelvollisten lukiolaiskannettavan kokonaispalveluun kuuluu tuki- ja huoltopalvelu. Maksuttomaan tukipalveluun voi olla yhteydessä kuka tahansa niin opiskelija / vanhempi, kuin koulun henkilökuntaan kuuluva. Tukipalvelu on opiskelijoiden käytössä koko lukio-opintojen ajan ja sieltä saa apua ohjelmien sekä koneen käyttämiseen liittyvissä asioissa.

Laitteen toimintahäiriö- ja vikatilanteissa voit olla yhteydessä myös Opinsysin tukeen. Jos esimerkiksi laite putoaa ja vaurioituu, tuesta saat ohjeita ja ennakkoarvion kustannuksista myös niissä tapauksissa, joissa vahinko ei kuulu takuun piiriin.

- Tukipuhelin 041 4591 624 / arkisin klo 8–16
- Sähköposti tuki@opinsys.fi

Opintotuki

Koska iltaopiskelu katsotaan sivutoimiseksi opiskeluksi, opiskelijat eivät pääsääntöisesti kuulu valtion opintotuen ja koulumatkatuen piiriin. Muita mahdollisia tukimuotoja voi tiedustella KELAlta. **Maksuttomaan koulutukseen oikeutettu** voi saada opintotukea sekä koulumatkatukea, jos koulumatka on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan.

Opiskelumaksut

Tutkintoon tähtäävä opiskelu on ilmaista neljän vuoden ajan. Oppimateriaalit (kannettava tietokone, sähköiset tai painetut oppikirjat ja muut opiskeluvälineet) opiskelija kustantaa itse.

Aineopiskelijat maksavat periodimaksun kultakin periodilta, jolla he suorittavat opintoja. **Periodimaksu on 25 euroa.**

Oppivelvollisuuslain mukaisesti maksuttomuuden piirissä olevat opiskelijat saavat koululta opiskelua varten kannettavan tietokoneen sekä käytettävät oppimateriaalit. Oppivelvollisuuslain mukainen maksuttomuus jatkuu sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Aineopiskelijan periodimaksu (25 euroa / jakso) maksetaan Kuopion kaupungin tilille (ohje 1.1.2021-):

Kuopion kaupunki
IBAN: FI25 8000 1400 7700 39
BIC: DABAFIHH

Viestikenttään kirjoitetaan tiliöintinumero ja kyseinen periodi:

3351 5405 900 9888 - 5301/periodi 1

Ilmoittautuminen on sitova. Esitä tosite opintojakson aikana opettajalle, joka tarkastaa maksusuorituksen.

B. OPETUSJÄRJESTELYT

Koko tutkinto

Päättötodistuksen saadakseen tulee suorittaa tuntijaossa määritellyt pakolliset opinnot ja valinnaisia sen verran, että vähimmäiskurssimäärä (44) tai vähimmäisopintopistemäärä (88) täyttyy. Koko tutkinnon (sisältää yo-kirjoitukset) suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää keskimäärin kolmen opintojakson suorittamista periodissa. Opiskeluaikaa on mahdollista lyhentää tai pidentää.

Aineopiskelu

Opiskelija voi osallistua yhden tai useamman aineen opiskeluun. Opiskelun päätyttyä kirjoitetaan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista.

Korottaminen

Arvosanojen korottaja suorittaa korotusaineissa koulun edellyttämät (sivu 29) opintojaksot. Annettavan todistuksen arvosana määritellään näiden opintojen perusteella.

Lukio-opintojen huomioiminen

Aiemmat lukio-opinnot voidaan lukea hyväksi. Hyväksi lukeminen on sovittava kirjallisesti opinto-ohjaajan, rehtorin tai apulaisrehtorin kanssa opintojen alkaessa.

Amm.opintojen huomioiminen Suoritetusta ammatillisesta tutkinnosta voidaan lukea hyväksi lukiotutkinnon valinnainen osuus, jolloin siis riittää suorittaa pakolliset opinnot. Pakollisia opintoja on 66 opintopistettä (33 kurssia) tai 74 opintopistettä (37 kurssia) matematiikan tason (lyhyt/pitkä) valinnasta riippuen. Lisäksi joitakin alkupään pakollisia opintoja voidaan **hakemuksesta** lukea hyväksi, tällöin on otettava yhteys opinto-ohjaajaan tai rehtoriin. Näitä hyväksilukemisperiaatteita voidaan soveltaa parasta aikaa ammatillista tutkintoa suorittaviin.

Lukuvuosi

Aikuislukion **lukuvuosi** alkaa yleensä joko elokuun lopussa tai syyskuun alussa ja päättyy toukokuun lopussa. Opetusta on maanantaista torstaihin, lisäksi joinakin perjantai-iltoina on mahdollisesti kokeita tai opetusta. Oppitunnit ovat pääsääntöisesti aikavälillä 16.30–19.45, rajoitusti opintoja on myös klo 14.45–16.15 (iltapäiväopetus).

Periodi

Varsinainen lukuvuosi on jaettu kuuteen. Kullakin periodilla opiskelija

keskittyy vain tiettyihin opintoihin. Lukuvuoden 3. periodi on ajallisesti muita lyhyempi ja sillä kunkin opintojakson oppitunnit pidetään joka päivä maanantaista torstaihin lukuun ottamatta niin kutsuttuja kevennyspäiviä. Muilla periodeilla opintojakson oppitunnit pidetään kahtena päivänä viikossa.

Opintojakso/kurssi Kullakin periodilla opiskeltu aine käsittää yhden opintojakson eli kurssin. Opintojakson laajuus on tavallisesti kaksi opintopistettä. Opintojaksolla on kymmenen opetuskertaa sekä yleensä loppukoe. Oppitunteja on kahtena iltana viikossa; maanantaisin ja keskiviikkoisin opiskellaan tietyt opintojaksot – tiistaisin ja torstaisin toiset opintojaksot opintotarjottimen mukaan. Kolmannella periodilla opiskellaan samaa opintojaksoa joka ilta (ma–to). Opintojaksot on numeroitu ja suositeltu suoritusjärjestys on selvitetty sivulla 19.

Opintotarjotin Jokaiselle lukuvuodelle laaditaan ennakolta suunnitelma, josta ilmenee milloin ja mitkä opintojaksot lukuvuotena on suunniteltu pidettäväksi. Opintotarjotinta tarkistetaan lukuvuoden aikana lisäämällä tai poistamalla tarjontaa. Ehdotukset lisäyksistä tehdään opettajalle, opinto-ohjajalle tai rehtorille.

Ilmoittautuminen Opintojaksoille ilmoittaudutaan Wilmassa. Ensimmäisen periodin oppitunneille voi myös mennä suoraan ja ilmoittautua opettajalle. **Muiden periodien lukio-opintoihin sen sijaan täytyy ilmoittautua ennakkoon edellisen periodin viimeiseen koepäivään mennessä Wilman kautta.**

Tuntijako Tuntijako määrää, mitä aineita ja kuinka monta opintojaksoa täytyy suorittaa päättötodistuksen saadakseen. Tuntijaot ovat sivuilla 16–18.

Vähimmäisoppimäärä Lukion päättötodistuksen saadakseen on suoritettava tuntijaossa määritelty vähimmäisoppimäärä (44 kurssia tai 88 opintopistettä).

Kokeet

Jokaisen periodin lopuksi on päättöviikko, joka käsittää yleensä neljä koepäivää. Suoritus aika kokeessa on klo 16.30–19.45 (poikkeuksena iltapäiväopetus). Tarvittaessa kokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus. Opintosuoritus voi perustua kokonaan tai osittain opintojen aikana tehtyihin tuotoksiin ja testeihin. **Opintojakson päättöviikon koepäivä voidaan käyttää myös opetukseen.**

Digitaalisessa kokeessa opiskelija käyttää omaa tietokonetta (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet ja tarvittaessa langallinen hiiri).

Kokeen palautus I–V ma/ke-opintojen (paperiset) kokeet palautetaan seuraavan periodin 3. ja ti/to-opintojen kokeet 4. opetusiltana klo 18.00–18.15 (iltapäiväopetus klo 16.15–16.30). VI periodin kokeet palautetaan työkauden viimeisenä työpäivänä. **Digitaalisesta kokeesta saatu palaute tulee opiskelijalle sähköisesti.**

Uusintakoe

Jokaisen periodin osalta järjestetään uusintakoe. Uusintakokeessa saa yhden kerran yrittää korottaa hylättyä opintojakson arvosanaa. Lisäksi uusintakokeessa voi yhden kerran yrittää suorittaa opintojakson, jonka lopputulokseen opiskelija ei ole pätevistä, opettajan hyväksymästä syystä päässyt osallistumaan.

Uusintakokeeseen on ilmoittauduttava opintojakson opettajalle Wilma-viestillä tai sähköpostilla viimeistään kolme työpäivää ennen koetta. Uusinnat tulee suorittaa kyseisen periodin uusintakokeessa. Uusintakokeeseen ilmoittautuneen ja siitä poissa olleen korotuskerta menee, jos hän ei ennen koetilaisuutta peru ilmoittautumistaan. Uusintakokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus.

Tukiopetus

Opiskelijalla on mahdollisuus saada tukiopetusta. Sovi asiasta opintojakson opettajan kanssa.

Kertauskurssit

Johdantokursseilla (0-opintojaksot) kerrataan peruskoulun keskeisiä sisältöjä ennen varsinaisia lukio-opintoja. Lukuvuonna 2025–26 tarjotaan englannista ENA0, ruotsista RUB0 ja matematiikasta MAB0.

Abi-kertaukset on tarkoitettu ylioppilaskokeisiin valmistautuville. Lukuvuonna 2025–26 tarjotaan englannista AbiE, ruotsista AbiR ja lyhyestä matematiikasta AbiMAB. Lisäksi äidinkielessä on tarjolla ylioppilaskokeeseen valmentavat opintojaksot ÄI10 ja ÄI11.

Opintojen ohjaus

Opintojen ohjausta antaa jokainen opettaja oman aineensa osalta, opinto-ohjaaja, etälukion ohjaaja ja apulaisrehtori. **Opinto-ohjaajina toimivat Jutta Mäkisalo ja Henri Huovinen. Etälukion ohjauksesta vastaa Tiina Kaljunen.** Opinto-ohjaaja pitää ohjaukseen liittyvistä aiheista luentoja ja on tavattavissa vastaanottoaikoina. Opinto-ohjaajan puoleen tulee kääntyä kaikissa opinto-ohjelmiin liittyvissä kysymyksissä.

Ryhmänohjaus

Ryhmänohjaajaan voi ottaa yhteyttä sähköpostilla tai Wilma-viestillä kaikissa opintoja koskevista asioista. Ryhmänohjaajina toimivat:

L20ABC	Tiina Kaljunen
L21	Minna Hämäläinen
L22A	Matias Saastamoinen
L22B	Mira Lyytikäinen
L23A	Minna Hultunen
L23B	Emmi Hurmeranta
L24A	Timo-Jaakko Kukkonen
L24B	Nuuti Vasari
L25AB	Henna Pirttivaara
Etälukio	Tiina Kaljunen

Erityisopettaja

Erityisopettajan kanssa voi keskustella oppimiseen ja opiskelun tukeen

liittyvistä asioista. Erityisopettaja **Aurora Arponen** palvelee aikuislukion tutkintotavoitteisia opiskelijoita. Erityisopettajalle voi varata ajan puhelimitse 044 718 1349, sähköpostilla tai Wilma-viestillä.

Psykologi

Psykologipalvelut kuuluvat oppivelvollisille. Aikuislukion psykologina toimii **Anu Rautiainen**. Häneen voi olla yhteydessä puhelimitse 044 461 0934 tai sähköpostilla anu.rautiainen@pshyvinvointialue.fi.

Kuraattori

Kuraattoripalvelut kuuluvat oppivelvollisille. Aikuislukion kuraattorina toimii **Elisa Repo**. Häneen voi olla yhteydessä puhelimitse 044 718 1978 tai sähköpostilla elisa.repo@pshyvinvointialue.fi.

Ammatinvalinta

Ammatinvalinnanohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja **Henri Huovinen**. Opinto-ohjaajaan tulee ottaa yhteys kaikissa jatko-opintoihin liittyvissä asioissa.

Yhteenveto opinnoista Yhteenvedon suoritetuista opinnoista ja arvosanoista voi tarkistaa Wilman kautta. **Virallisen todistuksen** suoritetuista opinnoista saa pyydettävässä aikuislukion kansliasta.

Poissaolot

Opetukseen osallistuminen on osa opintosuoritusta. Ilmoita poissaoloistasi aina niille opettajille, joiden tunnilta joudut olemaan poissa. Kolmen poissaolokerran jälkeen opintojakson suorittaminen voidaan keskeyttää. Opettaja selvittää tarkemmat suoritussäännöt opintojakson alussa.

Eroaminen ja tilapäinen opintojen keskeyttäminen

Kun päätät opintosi, ilmoita siitä kansliaan. Eronneelle kirjoitetaan pyynnöstä erotodistus. Opiskelija voi tilapäisesti keskeyttää opintonsa yhden tai useamman periodin ajaksi. Keskeytystä ei lasketa mukaan opiskeluaikaan. Muista siis ilmoittaa koulusihteerille, jos keskeytät opintosi.

PERIODIJÄRJESTYS (jaksojärjestys) LV. 2025–2026

PERIODI	OPE- TUS ALKAA	OPETUS PÄÄTTYY	PÄÄTTÖVIIKKO (kokeet)				UUSINTAKOE
I	01.09	02.10	06.10	07.10	08.10	09.10	pe 31.10
II	20.10	20.11	24.11	25.11	26.11	27.11	to 18.12
III	01.12	07.01	08.01	09.01			pe 23.01
IV	12.01	12.02	16.02	17.02	18.02	19.02	pe 27.03
V	23.02	07.04	08.04	09.04	13.04	14.04	ti 28.04
VI	15.04	21.05	22.05	25.05	26.05	27.05	ti 02.06

1. Talvikausi

alkaa: 01.09.2025 klo 16.30 opetus alkaa
päättyy: 30.05.2025 klo 10.00 ylioppilasjuhla
Huom! Poikkeus opetuksessa: ke 13.05. ti/to oppitunnit

2. Lomapäivät:

Talvikaudella (01.09–30.05) perjantait ovat vapaita
lukuun ottamatta koepäiviä 09.01 ja 22.05 sekä uusintakoepäiviä 31.10, 23.01 ja 27.03. (VI periodin uusintakoe pidetään ti 02.06.)

13.–17.10. (syysloma)
03.12. ja 10.12. (III periodin kevennyspäivät, ei opetusta)
19.12.–06.01. (joululoma)
02.–06.03. (talviloma)
02.–06.04. (pääsiäisloma)
14.05. (helatorstaivapaa)

3. Kokeet:

Opintojaksojen kokeet ja uusintakokeet pidetään klo 16.30–19.45.
Iltapäiväopintojaksojen kokeet pidetään klo 14.45–16.15.

4. Kokeiden palautus:

Kokeet palautetaan seuraavan periodin 3. (ma/ke -opinnot) ja 4. (ti/to -opinnot) opetusiltana. VI periodin palautus on 28.05.

TUNTIJAOT

KUOPION AIKUISLUKION TUNTIJAKO 2021, LUKIOKOULUTUS

OPPIAINE	Lyhenne	Valtakunnalliset pakolliset op	Valtakunnalliset valinnaiset op	Koulukohdattaiset valinnaiset op
Äidinkieli ja kirjallisuus	ÄI	10	4	2
Suomi toisena kielenä	S2	10	2	
Pitkä englanti tai saksa tai venäjä tai espanja	ENA	12	4	4
	SAA/VEA/EAA	12	4	
Ruotsi	RUB	10	4	4
B3-kieli	*		12	2
Matematiikka, yhteinen		2		
Matematiikka, lyhyt		10	4	8
Matematiikka, pitkä		18	6	4
Uskonto, elämäkatsomustieto		2	10	2
Historia		4	8	2
Yhteiskuntaoppi		4	4	2
Filosofia		2	6	2
Fysiikka (x)		2 tai 4	10–12	2
Kemia (x)		2 tai 4	6–8	2
Biologia (x)		2 tai 4	6–8	2
Maantiede (x)		2 tai 4	4–6	2
Psykologia			10	2
Terveystieto			6	2
Opinto-ohjaus				6
Kuvataide			4	4
Musiikki			4	4
Liikunta			2	4
Tietotekniikka				8
Teemaopinnot				2
Opintojaksoja vähintään		88 op		

*) lyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE)

(x) Luonnontieteellisiä opintoja vähintään 10 op.

Matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla: MAA2→MAB2, MAA3→MAB3, MAA6→MAB8, MAA8→MAB5, MAA9→MAB7

LUKIOASTEEN TUNTIJAKO (vuoden 2016 opetussuunnitelma)

AINE	Lyhenne	Pakolliset kurssit	Syventävät kurssit	Koulu-koh-taiset
Äidinkieli	ÄI	5	4	2
Suomi toisena kielenä	S2	5	1	
Pitkä englantia tai saksa tai venäjä tai espanja	ENA	6	2	4
	SAA / VEA / EAA	6	2	
Ruotsi	RUB	5	2	4
Matematiikka, yhteinen	MAY	1		
Matematiikka, lyhyt	MAB	5	2	3
Matematiikka, pitkä	MAA	9	3	2
Kemia **	KE	1-2	3-4	1
Fysiikka	FY	1-2	5-6	1
Maantiede	GE	1-2	2-3	1
Biologia	BI	1-2	3-4	1
Historia	HI	2	4	1
Uskonto, elämäntutkimustieto	U, ET	1	5	1
Yhteiskuntaoppi	YH	2	2	1
Lyhyt kieli	*		8	1
Psykologia	PS		5	1
Filosofia	FI	1	3	1
Kuvataide	KU		2	2
Musiikki	MU		2	2
Terveystieto	TE		3	1
Liikunta	LI		1	4
Teemaopinnot	TO		1	
Tietotekniikka	TITE			3
Opinto-ohjaus	OP			3
VÄHIMMÄISKURSSIMÄÄRÄ ON 44 (88 opintopistettä). 1 kurssi = 2 opintopistettä Aikuislukio-opintojen laajuus on 88 opintopistettä. *) lyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE) **) luonnontieteellisistä oppiaineista (KE, FY, BI, GE) vähintään 5 kurssia				

Matematiikan oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen suositellaan hyväksi lukemisessa seuraavia vastaavuuksia: MAA2 →MAB2, MAA3 →MAB3, MAA6 →MAB7, MAA8 →MAB4 ja MAA10 →MAB5.

2. PERUSASTEEN TUNTIJAKO

AINE ja lyhenne	Pakollisia kursseja	Valinnaisia kursseja
Äidinkieli (äi)	6	4
Suomi II kielenä (s2)	12	2
Englanti (en)	8	2
Ruotsin kieli (ubr)	6	3
Matematiikka (ma)	8	1
Uskonto tai elämänkatsomus-tieto (u/ET)	1	
Historia (hi)	1	2
Yhteiskuntaoppi (yh)	2	1
Fysiikka (fy)	1	2
Kemia (ke)	1	2
Biologia (bi)	1	2
Maantieto (ge)	1	2
Terveystieto (te)	1	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot (oto)	2	
Tietotekniikka (*)		3
Kuvataide (*)		4
Musiikki (*)		4
Liikunta (*)		4
Kotitalous (*)		4
Käsityö (*)		4
Vähimmäiskurssimäärä on 46.		

*: Oppiaineen kurssit suoritetaan lukiossa tai muualla perusopetuksessa.

Lukiokurssit luetaan mukaan myös lukiotutkintoon, mikäli perusasteen jälkeen henkilö jatkaa lukiossa.

SUOSITELTAVA OPINTOJEN SUORITUSJÄRJESTYS (LOPS 2021)

Selkeintä on suorittaa eri aineiden opintojaksot numerojärjestyksessä. Joskus tästä järjestyksestä voi poiketa, jos se on perusteltua opintojen etenemisen kannalta. Oheisessa taulukossa on suositusedellytykset opintojaksolle osallistumiseen.

LUKIOASTE

Oppiaine / kurssi	Pakolli- sia opin- toja	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Äidinkieli (ÄI)	7		1	1	2-3	4	5	5	1-7	1-7	1-7	1-7
Suomi toisena kielenä (S2)	7		1	1	2-3	4	1-5					
Ruotsin kieli (RUB1)	5		1	1-2	3	4	1-5	1-5				
Pitkä englantia (ENA) - saksa ja ve- näjä	6		1	1-2	3	4	5	6	6			
Lyhyt kieli (ES, IT, RA, SA, VE)			1	2	3	4	5					
Matematiikka, yhteinen (MAY)	1											
Pitkä matema- tiikka (MAA)	9		MAY1	2	2	2	2	6	2	2		
Lyhyt matema- tiikka (MAB)	7			2	2	2	1, 4	6				
Fysiikka (FY)	1-2		1	1-2	1-2	4	1-2	6	7			
Kemia (KE)	1-2			1-2	3	3						
Biologia (BI)	1-2			1-2	3	3						
Maantiede (GE)	1-2			2	1-3							
Uskonto (U)	1			1	1	1	1					
Elämäntieto- mustieto (ET)	1											
Filosofia (FI)	1		1	1	1							

Psykologia (PS)		1	1	1	1						
Historia (HI)	2										
Yhteiskunta-oppi (YH)	2										
Terveystieto (TE)		1	1								

C. SUORITUSSÄÄNNÖT

- Opiskelu-aika** molemmilla kouluasteilla on enintään 4 vuotta. Erityisestä syystä opiskelija voi anoa viidennen vuoden opinto-oikeutta. Luvan opiskeluajan pidentämiseen myöntää rehtori.
- Opintojaksojen suoritusjärjestys**
Ohjeellinen suoritusjärjestys on selvitetty sivulla 19–20.
- Opetukseen osallistuminen**
Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen ja opintojaksoon kuuluvat tehtävät tulee tehdä opettajan ohjeiden mukaan. Tämä koskee myös verkko-opintoja. Poissaolot ja puuttuvat näytöt voivat johtaa koko opintojakson keskeytykseen, mikäli arvioinnin edellytykset eivät täyty.
- Vapautus opetukseen osallistumisesta**
Erityisestä syystä opettaja voi vapauttaa oppitunneilla käymisestä. Arvosanan saaminen edellyttää kuitenkin loppukokeen suorittamista. Asiasta tulee sopia opintojakson alkaessa opettajan kanssa.
- Opintojakson arviointi**
Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan arvosanoin 4–10. Arvosana 4 on hylätty. Kertauskurseista saa suoritusmerkinnän (S).
- Loppukokeet**
Opintojakson suorittaminen edellyttää yleensä loppukokeen tekemistä. Jos opiskelija ei pätevistä syistä pääse osallistumaan loppukokeeseen, hän voi osallistua opintojakson uusintakokeeseen. Opiskelijan tulee ilmoittaa poissaolosta opettajalle ennen kokeen alkua.
- Hylätyn opintojakson uusiminen**
Hylättyä opintojaksoa saa kerran yrittää korottaa uusintakokeessa. Uusintakokeen yhteydessä tapahtuva korotus tulee tehdä saman tai viimeistään seuraavan periodin uusintakokeessa.
- Hyväksytyn opintojakson uusiminen**
Arvosanoja saa korottaa vain osallistumalla kyseiselle opintojaksolle uudestaan. Päättöarvosanaa määrittäessä otetaan huomioon parempi arvosana.

9. **Siirtyminen päivälukiosta**

a) Jos opiskelija tulee suoraan päivälukiosta, hänen on suoritettava samassa suhteessa opintojaksoja aikuislukiossa kuin häneltä puuttuu päivälukion opetus-suunnitelman mukaisia opintojaksoja.

b) Jos opiskelija on ilmoittautunut toisessa lukiossa YO-kirjoituksiin, niin ilmoittautumisen ja kirjoitusten välillä hän ei voi siirtyä aikuislukion opiskelijaksi.

10. **Vilppi**

Jos opiskelija syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen tai avustaa siinä, hänen **opintosuorituksensa voidaan hylätä**. Opiskelija joutuu käymään kyseisen opintojakson uudelleen. Samoin menetellään, jos jokin opintojaksoon liittyvä, arvioitava ja arvosanaan vaikuttava suoritus osoittautuu plagiaatiksi. Plagioinnilla tarkoitetaan sitä, että toisen henkilön ideoita ja tekstiä esitetään omana tuotoksena alkuperäistä lähdettä ilmoittamatta. Vilppitapaukset käsitellään rehtorin, kyseisen kurssin opettajan ja asianomaisen opiskelijan kesken. Tästä tilanteesta laaditaan muistio, jonka asianomaiset allekirjoittavat. Jos opiskelija on alaikäinen, vilpistä tiedotetaan aina opiskelijan huoltajalle.

D. ARVIOINTI JA TODISTUKSET

1. Opintojakson arviointi

Kunkin oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan numeroin 4 – 10 (4 on hylätty). Kertauskurssit ja koulukohtaiset valinnaiset opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S). Merkintä i = suoritus kesken, K = keskeytetty. Arvioinnin pohjana on oltava riittävästi opiskelijan antamia erilaisia näyttöjä osaamisestaan. Arviointiperusteet eroavat eri opintojaksoilla toisistaan. Opettaja kertoo arviointiperusteet opintojakson alkaessa.

2. Oppiaineen oppimäärän arviointi (päättöarvosana)

Aineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valinnaisten opintojen arvosanojen perusteella. Mainituista opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä arvosanoja enintään seuraavasti:

LOPS2016:

1–2 kurssia

3–5 kurssia

hylättyjä enintään

0 kurssia

1 kurssi

6–8 kurssia
9– kurssia

2 kurssia
3 kurssia

LOPS2021:

2–5 opintopistettä

hylättyjä enintään

0 opintopistettä

6–11 opintopistettä

2 opintopistettä

12–17 opintopistettä

4 opintopistettä

18– opintopistettä

6 opintopistettä

Oppimäärän arvosana määräytyy em. kurssien tai opintojaksojen aritmeettisena keskiarvona. Arvosana annetaan kokonaislukuna, pyöristäminen suoritetaan lähimpään kokonaislukuun ja 0,50 pyöristetään ylöspäin. Näin laskettua arvosanaa voidaan korottaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opintojen päättövaiheessa tätä paremmat.

3. Päättötodistus

Opiskelijalle annetaan perusasteen tai lukion päättötodistus, kun kaikki tuntijaon määräämät (ks. tuntijaot) opinnot on suoritettu. Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suositusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suositusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin tai opintojakson sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia tai neljä opintopistettä.

Valmistuvien opiskelijoiden on käytävä tarkistamassa kurssi- tai opintopistemääränsä apulaisrehtorin luona hyvissä ajoin ennen suunniteltua valmistumistaan. **Päättötodistukseen vaadittavat opinnot on suoritettava syksyllä 4.11. ja keväällä 4.5. mennessä.**

4. Todistus yksittäisten aineiden suorittamisesta

Yksittäisten aineiden opiskelijalle (myös korottaja) annetaan pyydettyessä todistus kyseisten aineiden oppimäärien tai opintojaksojen suorittamisesta.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijalla on oikeus pyytää arvioinnin uusimista opintojaksosta ja päättöarvosanasta. Uusimista on pyydetty kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Jos uusi arviointi tai ratkaisu, jolla pyyntö on hylätty, on ilmeisen virheellinen, aluehallintovirasto voi opiskelijan pyynnöstä velvoittaa opettajan toimittamaan uuden arvioinnin tai määrätä päätöksen muutettavaksi taikka määrätä, mikä arvosana opiskelijalle on annettava.

Jos opiskelijalla on kysyttävää arvioinnista, tulee hänen aina ensin ottaa yhteys opettajaan.

E. YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Ylioppilaskirjoitukset järjestetään vuosittain keväällä ja syksyllä. Ilmoittautuminen kevään 2026 kirjoituksiin on tehtävä viimeistään **24.11.** ja syksyn 2026 kirjoituksiin **5.6.**

Tutkinnon suorittamisen aloittamista liian aikaisin on syytä välttää. Neuvottele aina opinto-ohjaajan kanssa ennen tutkintoon ilmoittautumista.

Syksyn 2025 yo-kirjoitusten info on ke 03.09.2025 klo 16.00 Lumitilla luokassa 1411.

Ylioppilaskirjoituksista pidetään **perusinfo ke 29.10.2025 klo 19.45** luokassa 1411. Infossa käydään läpi säännöstö ja jaetaan materiaalia. Lisäksi pidetään **kevään kirjoituksiin ilmoittautuneille info ke 28.01.2026 klo 19.45** luokassa 1411 ja **syksyn kirjoituksiin ilmoittautuille info ke 06.05.2026 klo 19.45** luokassa 1411. Näissä infoissa käydään läpi kirjoituspäivät, -paikat ja -välineet sekä jaetaan materiaalia. Yo-kirjoituksiin osallistuville infot ovat pakollisia.

Rajallisten kirjoitustilojen vuoksi Kuopion aikuislukio ottaa ylioppilaskirjoituksiin vain omia opiskelijoita.

Yleistietoa ylioppilastutkinnosta saat osoitteesta <http://www.ylioppilastutkinto.fi>.

1. Ylioppilastutkinnon rakenne

Yo-tutkinnon rakenne (syksyllä 2021 tai aikaisemmin yo-kirjoitukset aloittaneille)

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään 4 koetta seuraavasti:

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaikille pakollinen ja kolme muuta koetta valitaan ryhmästä: toinen kotimainen kieli, yksi vieras kieli, matematiikka ja yksi reaaliaineiden koe. Lisäksi kokelas voi osallistua ylimääräisiin kokeisiin.

Yo-tutkinnon rakenne kevästä 2022 alkaen

Kokelaan on suoritettava **viisi koetta**, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe. Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaineen kokeen tai vieraan kielen. Tämä koskee kokelaita, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen kevään 2022 tutkintokerralla tai sen jälkeen. Tutkinnon suorittamisen viimeistään syksyllä 2021 aloittaneet kokelaat suorittavat tutkinnon vielä vanhan lainsäädännön mukaisesti.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Kokelas saa lukio-opinnoistaan huolimatta valita, kumman tason hän valitsee. **Kokelaan on suoritettava kuitenkin vaativampi koe vähintään yhdessä tutkintoaineessa.** Kielissä ja matematiikassa pitkään oppimäärään perustuva koe on mainittu vaativampi koe.

Matematiikan koe on kaksiosainen. Kokeen alkuosassa laskinohjelmien käyttö on rajoitettu.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe

Äidinkielen koe on kaksiosainen: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. **Lukutaidon kokeessa** arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa. Kokeen ensimmäinen osa keskittyy asia- ja mediatekstien ja toinen osa kaunokirjallisuuden analysointiin ja tulkintaan.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Kokeessa on laajahko teema ja 5–7 siihen liittyvää aiheita. Kokelas valitsee aiheista yhden ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen.

Suomi toisena kielenä -koe

Kokeessa on yhtenäinen teema ja aihepiiriin liittyviä tehtäviä. Kirjoitettujen, kuvallisten ja graafisten tekstiaineistojen lisäksi voidaan käyttää myös audiovisuaalisia tekstejä. Kokeessa on kuuntelu-, lukutaito- ja kirjalliseen viestintään liittyviä tehtäviä.

Kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään perustuvana kokeena, jos hänen äidinkielensä ei ole suomi ja hän on opiskellut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaiset opinnot, jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle. (L 502/2019, 11 §).

Reaaliaineiden koe

Reaaliaineiden kokeessa vastataan kokelaan valinnan mukaan pelkästään yhden aineen kysymyksiin. Reaaliaineiden kokeita voi suorittaa useita. Keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi reaalikokeen kirjoitustilaisuutta. Eri kokeet jakaantuvat eri päiville seuraavasti:

Toinen koepäivä: psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia

Toinen koepäivä: ev.lut.uskonto, ort.uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto

Aine	Tehtävien määrä	Vastausten enimmäismäärä
evangelisluterilainen uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämäkatsomustieto	9	5
psykologia	9	5
filosofia	9	5
historia	9	5
yhteiskuntaoppi	9	5
biologia	11	7
fysiikka	11	7
kemia	11	7
maantiede	9	5
terveystieto	9	9
	5	

2. Ylioppilastutkinnon suoritusaika

Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmien peräkkäisten (kevät/syksy/kevät tai syksy/kevät/syksy) kirjoitusten yhteydessä. Tutkinnon suorittamista aloitettaessa täytyy huomioda se, että jo tehdyt suoritukset (tutkintoa ajatellen) mitätöityvät, mikäli suoritusaika ylittyy. Jos et saa tutkintoa suoritettua hyväksytysti annetussa ajassa, tutkintosi hylätään.

Voit halutessasi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet uuteen, keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitettuun tutkintoon. Hyväksytysti suoritettuja kokeita voi sisällyttää uuteen tutkintoon **kuudelta edelliseltä tutkintokerralta**. Tätä vanhempia kokeita ei voi sisällyttää uuteen tutkintoon. Ylioppilastutkintoa voi myöhemmin täydentää ylimääräisillä kokeilla, joista saa erillisen todistuksen.

3. Osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon

A. Lukion päättötodistukseen tähtäävä:

Kokeen osallistumisedellytys on se, että henkilö on opiskellut kyseisen aineen pakolliset opinnot ennen kokeeseen osallistumista. Reaaliaineiden kokeen osallistumisehtona on kyseisen aineen pakollisten opintojaksojen opiskelu - ja vähintään kaksi opintojaksoa (4 opintopistettä) aineessa, jossa ei ole pakollisia opintoja. Lyhyen kielen kokeeseen osallistumisedellytyksenä on vähintään kolmen opintojakson (6 opintopisteen) opiskelu kyseisessä kielessä. Tutkintoon kuuluvat kokeet hyväksytysti suorittaneelle ja lukion päättötodistuksen saavalle kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus. **Lukion päättötodistukseen vaadittavat opinnot on suoritettava syksyllä 4.11. ja keväällä 29.4. mennessä.**

B. Suomalaisen lukion oppimäärän suorittanut:

Ylioppilastutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin saa osallistua henkilö, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän.

C. Ammatillisen tutkinnon suorittanut:

Vähintään 2,5-vuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneella on suoritusoikeus ilman lukio-suorituksia (parasta aikaa mainittuja opintoja suorittava voi osallistua tutkintoon jo opiskeluaikanaan, kuitenkin aikaisintaan suoritettuaan vähintään 90 osaamispisteen opinnot).

Jos kokelas **on suorittanut 2-vuotisen ammatillisen tutkinnon tai opiskellut kaksi vuotta ammatillisia opintoja**, häneltä vaaditaan, että hän on opiskellut vähintään kaksi pakollista opintojaksoa (4 opintopistettä) niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän osallistuu. Jos oppiaineessa ei ole kahta pakollista opintojaksoa, edellytetään vähintään kahden opintojakson (4 opintopisteen) opiskelua kyseessä olevassa oppiaineessa.

4. Digitaalinen ylioppilaskoe

Opiskelijat käyttävät kokeessa omia kannettavia tietokoneita (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet, langallista hiirtä voi käyttää). Ensimmäisessä ja neljännessä periodissa opiskelun tv-taitojen kurssilla TVTopo on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisalustoihin sekä valmistautua digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Seuraa ohjeita: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto/digabi>

Ennen ylioppilaskokeita koululla järjestetään tilaisuuksia, joissa opiskelija voi testata oman tietokoneensa käynnistymisen Abitti-järjestelmään. Testiajat ja -paikat ilmoitetaan myöhemmin.

5. Koesuoritusta heikentävän syyn ottaminen huomioon ylioppilaskirjoituksissa

Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus (LUKI-vaikeus) tai vieraskielisen kokeilaan opetuskielen puutteellinen hallinta. Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran.

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta lukion rehtorin kanssa. Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.

Koesuoritusta heikentävä syy otetaan huomioon pääsääntöisesti erityisjärjestelyillä. Sairaus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.

Koetilanteen mahdolliset erityisjärjestelyt

lisääika kokeeseen

erillinen pienryhmätila (voi olla sermillä erotettu muusta koetilasta)

lepäämiseen tarkoitettu tila

oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä

näkövammaisen apuvälineillä suoritettava koe

ääniaineistoiltaan rajoitettu koe

avustajan käyttö

Kokelaan tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajan hakemus

Mikäli hakemuksessa haetaan erityisjärjestelyitä

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne suunnitelman osat, joihin on kirjattu tukitoimet koetilanteessa

TAI

muu selvitys haettavista tukitoimista

Lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden tarpeesta ja toimivuudesta

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

Lausunto, jossa

- NMI-testitulokset
- Seulontatestitulokset
- Opettajien lausunnot kokelaan työskentelystä oppiaineissa

Sairaus ja vamma

Lääkärinlausunto

- Kuulovamma: Äänes- ja puheaudiogrammi

Muut asiaan vaikuttavat lausunnot

Erityisen vaikea elämäntilanne

Erityisen vaikeaa elämäntilannetta koskeva lausunto

Mahdollinen lääketieteellistä diagnoosia koskeva lausunto

Vieraskielisyys

Lausunto, jossa

- Kahden opettajan arvio kokelaan vieraskielisyyden vaikutuksesta opintomenestykseen

Äkillinen sairastuminen tai ennakoimaton elämäntilanne

Jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa ylioppilastutkinnon suorittamiseen, tulee kokelaan välittömästi ottaa yhteyttä lukion rehtoriin. Jos kokelaalla on hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä, arvioidaan, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä esimerkiksi lääkärinlausunnon perusteella vai suorittaa koe erityisjärjestelyitä hyödyntäen.

Muutos ilmoittautumistietoihin: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. (L 672/2005, 5 §) Hakemukseen on liitettävä kokelaan ilmoittautumislomake tai siitä otettu kopio sekä rehtorin lausunto asiasta.

Ilmoittautumisen mitätöinti: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi mitätöidä tutkintoon kuuluvaan kokeeseen tai erilliseen kokeeseen tehdyn sitovan ilmoittautumisen. (L 672/2005, 5 §) Painaviksi syiksi lautakunta on katsonut esimerkiksi sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksesta aiheutuvan erityisen esteen. **Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.**

Hakemukset tehdään sähköisinä yhdessä apulaisrehtorin ja/tai erityisopettajan kanssa.

F. KAKSOISTUTKINNON OPISKELU KUOPION AIKUISLUKIOSSA

Kaksoistutkinnolla tarkoitetaan ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamista samanaikaisesti. Kaksoistutkinnossa opiskellaan ammatillinen tutkinto sekä vähintään viittä lukioainetta, joissa osallistutaan ylioppilaskirjoituksiin (esim. äidinkieli (pakollinen), englanti, matematiikka, ruotsi ja jokin reaaliaine). Opiskelija opiskelee aikuislukiossa kirjoitettavien aineiden pakolliset ja valinnaiset opinnot ja osallistuu muiden lukiolaisten tavoin ylioppilaskirjoituksiin. Ennen kuin opiskelija voi saada ylioppilastutkintotodistuksen, hänen on suoritettava ammatillinen tutkinto loppuun, vaikka yo-kokeisiin voi osallistua jo opintojen aikana.

Lukio-opinnot suunnitellaan jokaisen opiskelijan kohdalla yksilöllisesti opintojen alkaessa. Lukiossa suoritetuista opinnoista tunnustetaan osaamista ammatillisiin yhteisiin opintoihin ja valinnaisiin tutkinnon osiin. Kaksoistutkintoa suorittavan opiskelijan pääkoulu on ammatillinen oppilaitos. Ammatillisen tutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen varataan aikaa 3–4 vuotta.

Kuopion aikuislukio toimii Savon ammattiopiston yhteistyölukiona. Aikuislukion opettajat opettavat Savilahden kampuksella kaksoistutkinnon lukioaineita. Voit lukea aiheesta Savon ammattiopiston verkkosivuilta. <https://sakky.fi/fi/opiskelijalle/amisarki/kaksoistutkinnon-opinnot-savilahti>

G. ETÄLUKIOTOIMINTA JA VERKKO-OPINNOT

Etälukio-opintojen ohjaus

Etälukion ohjaajana toimii Tiina Kaljunen, puh. 044–718 1239, tiina.kaljunen (at) opedu.kuopio.fi

Yleistä

Etäopiskeluun laaditaan **verkkotarjotin**, joka sovitetaan koulun normaaliin periodijärjestelmään. Etäopiskelussakin keskitytään yhdessä periodissa tiettyihin opintojaksoihin. **Verkkotarjottimen opintoihin ilmoittaudutaan etälukion ohjaajan tai opinto-ohjaajan kautta.** Verkko-opinnot on jaettu syys- ja kevätlukukauteen. Opintojakson suoritusaikaa on yksi luku-kausi.

Opiskelu verkko-opintojaksoilla

Opiskelu tapahtuu verkkomateriaalia käyttäen Itä-Suomen eLukion Moodlessa. Verkko-opintojakson suorittamiseen kuuluu erilaisia tehtäviä ja yleensä loppukoe. Opintojaksoa ohjaava opettaja antaa tarkemmat opiskeluohjeet opiskelijan ilmoittauduttua verkko-opintoihin. Verkko-opintojaksosta annetaan arvosana, kun kaikki tehtävät ja mahdollinen loppukoe on suoritettu.

Moodleen kirjaudutaan joko manuaalisilla käyttäjätunnuksilla, jotka olet saanut opettajalta tai **mPASS-tunnuksilla**.

Verkko-opintojaksot lukuvuonna 2025–2026:

Oppiaine	Opettaja	Verkko-opinnot
äidinkieli	Minna Hultunen, Riikka Vänskä	ÄI1-ÄI10, ÄI11
suomi toisena kielenä	Riina Pirskanen	S21-S27
englanti	Timo-Jaakko Kukkonen	ENA1-ENA7
ruotsi	Henna Pirttivaara	RUB1-RUB3, RUB7
ruotsi	Tiina Kaljunen	RUB4-RUB5
italia	Jutta Mäkisalo	IT1
ranska	Jutta Mäkisalo	RA1-RA2
historia	Anne Pitkänen, Heikki Jantunen, Suvi Tirkkonen	HI1-HI6
yhteiskuntaoppi	Sami Kumpulainen, Heikki Jantunen	YH1-YH3
uskonto (ev-lut)	Markus Finnilä	UE1-UE5
Elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi	Matias Saastamoinen	ET1-ET2, YH4
psykologia	Heli Mäntylä	PS1-PS3
filosofia	Niko Noponen	FI1-FI4
fysiikka		FY1-2
kemia	Eerika Häkkinen	KE1-2
biologia	Mira Lyytikäinen, Kaisa Heikkinen	BI1-BI5
maantiede	Mira Lyytikäinen, Kaisa Heikkinen	GE1-GE3, GE7
terveystieto	Mira Lyytikäinen	TE1-TE4
pitkä matematiikka	Mika Leikas, Pirjo-Riitta Elo	MAA2-MAA9
lyhyt matematiikka	Esa Pulkka	MAY1, MAB2-MAB7

Sähköpostiosoitteet opettajille: [etunimi.sukunimi \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)opedu.kuopio.fi) ilman ääkkösiä.

Poikkeukset:

[minnamaria.hultunen \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:minnamaria.hultunen(at)opedu.kuopio.fi)

[jutta.makisalo2 \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:jutta.makisalo2(at)opedu.kuopio.fi)

H. ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN

Voit korottaa päättötodistuksen arvosanoja valintasi mukaan. Saadaksesi todistuksen korotuksis-
tasi Sinun on suoritettava kyseisessä aineessa seuraavassa olevassa taulukossa olevat kurssit tai

opintojaksot. Peruskoulun arvosanoja voi korottaa myös lukion opintojaksoilla (taulukossa isolla). Arvosana määräytyy aikuislukioon tehtyjen opintojen mukaan eli aiempia arvosanoja ei huomioida. Jos teet peruskoulun arvosanojen korotuksen lukion opintojaksoilla, otetaan se huomioon arvioinnissa.

1. PERUSKOULU

AINE ja LYHENNE	VAADITTAVAT KURSSIT
Äidinkieli, äi	kaksi peruskoulun kurssia
Englanti, ena	ena7 ja ena8
Ruotsi, rub	rub5 ja rub6
Matematiikka, ma	ma7 ja ma8
Historia hi	hi1 TAI HI1
Yhteiskuntaoppi yh	yh1 TAI YH1
Maantieto, ge	yksi kurssi TAI GE1
Biologia, bi	yksi kurssi TAI BI1
Fysiikka, fy	yksi kurssi TAI FY1
Kemia, ke	yksi kurssi TAI KE1
Uskonto tai elämäntutkimus- tieto, ue (uo. et)	ue1 TAI UE1
Terveystieto te	te1 TAI TE1

2. LUKIO

AINE	VAADITTAVAT OPINTOJAKSOT
Äidinkieli, ÄI	ÄI4 ja ÄI5
Pitkä englanti, ENA (*)	ENA3 tai ENA4 sekä ENA5
Ruotsi, RUB1	RUB3 tai RUB4 sekä RUB5
Lyhyt matematiikka, MAB	MAB4 sekä yksi opintojaksoista MAB2, MAB3 tai MAB6-7
Pitkä matematiikka, MAA	3 opintojaksoa: MAA2, MAA6 sekä yksi opintojaksoista MAA3, MAA4, MAA5, MAA7 tai MAA8.
Historia, HI	HI1 tai HI2
Yhteiskuntaoppi, YH	YH1 tai YH2
Maantiede, GE	GE1 tai GE2
Biologia, BI	BI1 tai BI2-3
Fysiikka, FY	FY1-2
Kemia, KE	KE1-2
Uskonto, UE	UE1
Psykologia	PS1
Lyhyt saksa, SA (*)	SA5 ja SA6
Filosofia, FI	FI1
Terveystieto TE	TE1

*: sovelletaan myös muihin saman tason kieliin

Reaaliaineet

Reaaliaineissa on edellisen taulukon vaatimuksissa huomioitu aineen pakollinen oppimäärä. **Jos opiskelijan omaan oppimäärään sisältyy valtakunnallisia valinnaisia tai syventäviä opintoja:** Korottajan on opiskeltava vähintään 50 % oppimääränsä opinnoista.

Opintojen täydentäminen

Voit täydentää oppiaineiden aiemmin suorittamiasi oppimääriä. Esimerkiksi pakollisten opintojen oppimäärän voit täydentää laajemmaksi opiskelemalla oppiaineen valtakunnalliset valinnaiset opinnot. Aikaisemmat oppiaineen arvosanat otetaan huomioon. Halutessasi voit yrittää korottaa aikaisempien opintojen arvosanoja käymällä opintojaksoja uudelleen.

OPETTAJAT (2025–2026)

Nimi	Aine	Työpuhelin	Luokka
Arponen Aurora	erityisopettaja	044 718 1749	
Hollmén Matti	erityisluokanopettaja, Paja-TUVA	044 718 4033	
Hultunen Minna	äidinkieli, suomi toisena kielenä, L23A ryhmän-ohjaaja		
Huovinen Henri	opinto-ohjaaja	044 718 1706	
Hurmeranta Emmi	psykologia, L23B ryhmänohjaaja		
Hämäläinen Minna	kemia, matematiikka, fysiikka, L21B ryhmän-ohjaaja		
Kaljunen Tiina	ruotsi, saksa, apulaisrehtori, L20ABC ryhmän-ohjaaja, etälukion ohjaaja	044 7181239	
Koistinen Paavo	matematiikka, fysiikka (kaksoistutkinto)		
Koskela Weera	S2 (TUVA)	044 718 1396	
Kukkonen Timo-Jaakko	englanti, ranska, L24A ryhmänohjaaja		
Lyytikäinen Mira	biologia, maantieto, terveystieto, L22B ryhmänohjaaja		
Lyytinen Hanne	espanja		
Mäkisalo Jutta	opinto-ohjaaja, italia	044 718 1706	
Noponen Niko	filosofia		
Pihavaara Paavo	englanti (kaksoistutkinto)		
Pirskanen Riina	äidinkieli, S2 (TUVA), TUVA-ohjaus	044 7181623	

Pirttivaara Henna	ruotsi, L25AB ryhmän-ohjaaja		
Pola Päivi	englanti, ruotsi (kaksoistutkinto, TUVA)		
Pulkka Esa	matematiikka, fysiikka, TVT-ohjaus		
Pulkkinen Helmi	erityisopettaja, opinto-ohjaaja (TUVA)	044 718 1703	
Saastamoinen Matias	historia, yhteiskuntaoppi, uskonto, elämänkatsomustieto, L22A ryhmänohjaaja		
Savolainen Anna-Kaisa	äidinkieli (kaksoistutkinto)		
Strömberg Sanna	terveystieto, liikunta (kaksoistutkinto)		
Sutinen Una	erityisluokanopettaja Silta-TUVA	044 718 4462	
Vasari Nuuti	matematiikka, fysiikka, L24B ryhmänohjaaja		

Sähköpostiosoitteet opettajille: [etunimi.sukunimi \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)opedu.kuopio.fi) ilman ääkkösiä.

Poikkeukset:

[minnamaria.hultunen \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:minnamaria.hultunen(at)opedu.kuopio.fi)

[jutta.makisalo2 \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:jutta.makisalo2(at)opedu.kuopio.fi)

[anna-kaisa.savolaine \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:anna-kaisa.savolaine(at)opedu.kuopio.fi)

Kuopion aikuislukion oppikirjat lv. 2025–26

<https://kuopionaikuislukio.onedu.fi/web/oppikirjat/>

LUKUVUODEN TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

TVT-ohjaus	
Yo-infot	ke 04.09.2024 klo 16.00 luokassa 1411 (2024S) ke 30.10.2024 klo 19.45 luokassa 1411 (perusinfo) ke 29.01.2025 klo 19.45 luokassa 1411 (2025K) ke 07.5.2025 klo 19.45 luokassa 1411 (2025S)
Uusintakokeet	06.09, 01.11, 13.12, 24.01, 14.03. 25.04 ja 03.06 (klo16.30)
Verkkotarjottimen kokeet	syksyllä 29.10., 10.12., 12.02. ja keväällä 12.02., 15.04., 07.05. (klo 14.30) ja 03.06 (klo 16.30)
Ylioppilasjuhlat	ti 5.12.2024 la 31.05.2025
Yo-kirjoitukset 2024S	ma 16.09. äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe ke 18.09. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto pe 20.09. vieras kieli, pitkä oppimäärä ma 23.09. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä ti 24.09. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia to 26.09. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä pe 27.09. äidinkieli, kirjoitustaidon koe: S2-koe ma 30.09. vieras kieli, lyhyt oppimäärä
Päättötodistukseen vaadittavat opinnot suoritettu (syksy)	04.11.2024
Ilmoittautuminen kevään 2025 yo-kirjoituksiin	viimeistään 21.11.2024 klo 14 mennessä
Yo-kirjoitukset 2025K	ti 11.03. äidinkieli, lukutaidon koe; S2-koe to 13.03. vieras kieli, lyhyt oppimäärä pe 14.03. äidinkieli, kirjoitustaidon koe ma 17.03. vieras kieli, pitkä oppimäärä ke 19.03. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä pe 21.03. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia ma 24.03. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä ke 26.03. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
Päättötodistukseen vaadittavat opinnot suoritettu (kevät)	29.04.2025
Ilmoittautuminen syksyn 2025 yo-kirjoituksiin	viimeistään 05.06.2025 klo 14 mennessä